

Onderwerp: Publieke consultatie rond het protocol energiedelen fase 1
Datum: 20 juli 2021

Contact: Katharina Bonte
Telefoon: +32 496 57 84 38
Mail: katharina.bonte@febeg.be

FEBEG bedankt Fluvius voor het betrekken van de stakeholders m.b.t. het protocol voor energiedelen en peer-to-peerhandel van hernieuwbare energie.

Niet alleen formuleren wij hierna een aantal bedenkingen en vragen met betrekking tot de eerste fase van energiedelen, maar wensen wij op dit moment ook reeds enkele opmerkingen mee te geven over het toekomstige model van energiedelen.

ALGEMEEN: HET REGELGEVEND KADER IS NOG NIET DEFINITIEF

De consultatie werd opgezet op het ogenblik dat het decreet, het besluit en het technisch reglement nog niet gewijzigd waren. Pas recent werd een wijziging van het energiedecreet inzake energiedelen doorgevoerd (Decreet van 2 april 2021, BS van 28/5/2021) en heeft de VREG beslist het technisch reglement aan te vullen met de voorwaarden voor een protocol rond energiedelen (VREG-Beslissing van 25 juni 2021 – nog niet in het BS verschenen). De Vlaamse Regering heeft op 9 juli ll. een ontwerp van besluit in eerste lezing aangenomen waarover de nodige adviezen nog worden ingewonnen. Dit besluit bevat onder meer een ontwerp van tijdslijn waarbinnen het energiedelen ontplooid kan worden.

Het is daarom moeilijk een definitief standpunt in te nemen. Er zijn in tussentijd een aantal zaken opgenomen in het consultatiedocument die dus niet meer volledig in overeenstemming zijn met de recente en toekomstige wetgeving. Dit betreft de definitie van energiedelen en de tijdslijn. Dit komt verder ter sprake.

Bovendien wensen wij ook al een aantal bedenkingen te formuleren over de latere fasen, ook al omdat deze in het stakeholderoverleg ter sprake kwamen en meteen relevant zijn in het kader van de opstart van energiedelen.

We willen er ook nog op wijzen dat het nieuwe TRDE dat binnenkort in werking zal treden (10 dagen na publicatie in het BS) voorziet dat er binnen de maand na de inwerkingtreding van het TRDE, er een eerste voorstel voor de consultatieprocedure over het protocol ter goedkeuring aan de VREG zal worden voorgelegd (art. 4.3.64). Het is niet duidelijk wat de impact hiervan kan zijn op de huidige consultatie.

FASE 1 HEEFT EEN BELANGRIJKE FINANCIËLE IMPACT VOOR DE LEVERANCIER

De impact op de leverancier is veelvoudig:

1. Vooreerst zal de leverancier kosten hebben voor de **opvolging en facturatie van de betrokken klanten**. De informatiestromen die hij hiervoor nodig heeft zijn niet geïntegreerd in de gewone marktberichten. Hij moet de gewone marktgegevens combineren met de extra gegevens die hij per e-mail (master data) en via de sFTP-server (verbruiksgegevens) zal ontvangen. Dergelijke parallelle informatiestromen zijn niet efficiënt, genereren extra kosten en zijn foutgevoelig. Denken we maar aan de vele verhuizingen die plaats vinden. Wij zijn dus geen voorstander van een implementatie die parallel aan de geautomatiseerde marktberichten verloopt. De aanpassingen die een leverancier hiervoor zal moeten doen, zijn belangrijk en mogen zeker niet onderschat worden. Bovendien gelden deze aanpassingen mogelijk ook enkel voor een beperkte periode (overgangsfase). Ook de betwistingen zullen onvermijdelijk via de leverancier lopen, gezien deze finaal de factuur maakt. Dit zorgt voor extra servicekosten. Bovendien is er het korte tijdsbestek en het feit dat massaal wordt ingezet op de implementatie van MIG6.

2. Naast deze extra servicekosten, **is er het feit dat de uitgewisselde/gedeelde energie voor de leverancier een andere waarde heeft**. De leverancier kan slechts een deel van de energie die hij voor de klant heeft aangekocht en geleverd factureren. Het energiedelen leidt niet tot een wijziging van de allocatiegegevens (omwille van art. 7.2.1., §1, 7e lid, van het energiedecreet). Het consultatiedocument stelt dat er geen impact is op de allocatie- en reconciliatieprocessen (settlement) omdat er maar één leverancier betrokken partij is. Dit gaat voorbij aan het feit dat er wel sprake is van een uitwisseling van energie binnen de portfolio van de leverancier. De hoeveelheid van deze stromen mag dan gelijk zijn, de waarde ervan is doorgaans verschillend en is bepaald in de prijsvoorwaarden. Er is voornamelijk in normale contractuele omstandigheden een prijsverschil tussen wat de leverancier voor injectie betaalt ten opzichte van de afname. De prijs die een leverancier betaalt voor injectie substantieel lager dan de prijs in de afnamecontracten om gekende redenen. Indien het energiedelen aanvangt onder de contractuele voorwaarden die voorafgaand aan de beslissing van de deelnemers om energie te gaan delen werden aangegaan, dan heeft dit dus wel een impact op de betrokken leverancier. Door het prijsverschil gebeurt het terugdraaien van de afname en injectie dan op kosten van de leverancier.

3. Een derde element is het feit dat de leverancier moet instaan voor de inning en facturatie van alle netkosten (incl ODV), taksen en heffingen en zelfs de certificatenverplichtingen, allen berekend op het bruto-volume. **De leverancier draagt dus zo goed als alle risico's m.b.t. de wanbetaling** (op btw en federale bijdrage en enkele regionale taksen na) alsook de administratieve kosten van de volledige energiefactuur, terwijl hij zelf maar een kleine resthoeveelheid zal leveren waarbij bovendien de uitwisseling injectie/afname in zijn nadeel is.

Door de bijkomende administratieve werklast en financiële kosten voor de leveranciers, betreurt FEBEG dat het protocol niet voorziet in een verplichting voor de deelnemers om participatie in energiedelen **proactief aan de betrokken leverancier te melden en zodat er dus ook aangepaste contractvoorwaarden kunnen afgesproken worden**. Indien dit niet gebeurt, dan dreigt de kost van het energiedelen door de overige klanten van de leverancier te worden gedragen. Het is zo dat de wetgeving niet expliciet voorziet dat de deelnemers verplicht zijn om de leverancier te contacteren, maar het kan toch niet de bedoeling zijn **dat energiedelen een voordeel oplevert voor de energiedelers dat door andere netgebruikers gedragen moet worden**. Deze problematiek wordt des te belangrijker in geval van btb klanten, maar indien energiedelen en later PtP een groot succes wordt kan dit leiden tot scheefftrekkingen tussen de verschillende eindafnemers (cfr principe compensatie).

Nu ontbreken duidelijke termijnen waarin de leverancier wordt ingelicht en als die er zijn komen ze laat in het proces en zijn ze zeer kort (8 werkdagen). Dit zou kunnen ondervangen worden door te stellen dat de leverancier ten minste bij de aanvraag wordt ingelicht en dit minimaal 6 weken voor de start van het energiedelen. Ook wijzigingen moeten zo snel mogelijk worden meegedeeld.

AANPASSINGEN NODIG VOOR SLECHTS ÉÉN JAAR

Vanaf 2023 is het energiedelen, conform het ontwerpbesluit, enkel nog mogelijk indien de allocatie aan de toegangshouders en evenwichtsverantwoordelijken per kwartier gebeurt. De implementaties die leveranciers (en Fluvius) zouden moeten doen voor fase 1 worden dan overbodig. FEBEG betreurt dat voor de periode van één jaar dergelijke dure implementaties moeten gebeuren.

VERDEELSLEUTELS

Het is voor de deelnemers zeker de moeite om de verdeelsleutels dynamischer te maken. Het zou moeten mogelijk zijn om een sturing te doen en waarbij niet met op voorhand bepaalde vaste sleutels wordt gewerkt. De beheerder moet hier een centrale rol krijgen om deze sturing te kunnen doen.

In dit kader merken we op dat de definitie van energiedelen in het consultatiedocument anders is dan deze in het decreet. Het decreet definieert energiedelen als het “kosteloos toekennen” van zelfgeproduceerde (of opgeslagen) elektriciteit tussen afnemers, terwijl in het document sprake is van “uitwisselen”. Het feit dat delen kosteloos dient te gebeuren, is in de context van elektriciteit die op het net wordt vervoerd niet zonder belang voor de deelnemers. Het gevolg is dat het verkopen van elektriciteit binnen de context van energiedelen uitgesloten is. Verkopen via het net is immers een levering en veronderstelt het houden van een leveringsvergunning (en alle bijkomende verplichtingen), tenzij het binnen een regeling van peer-to-peer-verkoop plaats vindt.

De deelnemers aan het energiedelen dienen hiermee rekening te houden omdat elke toekenning kosteloos dient te gebeuren. Dit moet alleszins voldoende duidelijk zijn voor de energiedelers.

FISCALE ASPECTEN

Het document gaat niet in op de gevolgen voor de BTW, de accijns (Bijdrage op de Energie) en de federale bijdrage. Tijdens het stakeholderoverleg werd dit aangekaart, maar niet verder geanalyseerd of toegelicht. Omwille van de rechtszekerheid van de deelnemers en de leveranciers is het noodzakelijk hier duidelijkheid over te krijgen. Indien Fluvius hierover meer informatie heeft, vraagt FEBEG deze te delen. Een bevraging van de betrokken administraties lijkt ons de aangewezen actie om te nemen.

Concreet stellen zich volgende vragen met betrekking tot de toepassing van BTW, accijnzen en de federale bijdrage:

- BTW: :
  - o Energiedelen moet kosteloos gebeuren. Valt het energiedelen onder de bepalingen inzake deeleconomie (*Circulaire 2019/C/40 FAQ betreffende de deeleconomie en occasionele diensten tussen burgers inzake Btw*)?
  - o Wat is dan de impact indien ook belastingplichtige ondernemingen deelnemen, bijvoorbeeld een zaak in het appartementsgebouw naast residentiële afnemers?
  - o De BTW-beslissing E.T.114.454 dd. 28.10.2014 beschouwt elke productie met een installatie met een vermogen groter dan 10 KVA als een economische activiteit. Enkel voor een particulier of een kleine onderneming geldt een vrijstelling van BTW indien de installatie kleiner of gelijk is aan 10kVA. Is deze beslissing hier ook relevant?
- Accijns : moet de leverancier de Bijdrage op de Energie aanrekenen op het bruto-volume?
- Federale bijdrage: conform de beslissing van de CREG in het kader van de digitale meter en de compensatie, kan worden aangenomen dat de federale bijdrage op het

bruto-volume moet worden berekend. Een bevestiging hiervan is nuttig om elke discussie te vermijden.

Het is absoluut noodzakelijk dat de betrokken regelgevende instanties op voorhand de nodige duidelijkheid en rechtszekerheid geven in het belang van de deelnemers en de leveranciers. **Wij vragen dus dat Fluvius hiervoor de nodige acties onderneemt en waar nodig de stakeholders hierbij betreft.**

ANDERE BEMERKINGEN

Bijkomend stellen er zich concreet ook nog een aantal praktische vragen:

- Sociaal tarief: het zal voorkomen dat een deelnemer reeds geniet of komt te genieten van het sociaal tarief. We veronderstellen dat de leverancier enkel het sociaal tarief, dat een all-in-tarief is, kan toepassen op het gedeelte aan energie dat hij factureert (netto-volume). Dit betekent dat de klant dan voor de netkosten (incl. ODV) niet kan genieten van het laagste distributienettarief (dat een onderdeel is van het sociaal tarief). Op het stuk gedeelde energie zal hij geen commodity prijs betalen maar wel de netkosten (inclusief ODV en quotumplicht). Het lijkt erop dat de klant zal moeten kiezen wat voor hem het voordeligst is, wat niet zo eenvoudig te bepalen zal zijn. Mogelijks zal voor sociaal tarief klanten hierdoor het energiedelen minder voordelig worden en zal deze klant dus minder uit zijn investering kunnen recupereren. Het lijkt ons aangewezen hierover ook duidelijkheid te krijgen.
- Is de “*datadienst voor het aanleveren van de berekende volumes aan de marktpartijen*” een betalende datadienst, en zo ja voor wie en tegen welke voorwaarden ?
- Volgens het decreet is een terugleververgoeding niet noodzakelijk bij energiedelen. (*Zie Memorie van toelichting: “In geval van energiedelen moet de geïnjecteerde energie niet worden opgekocht en is geen terugleververgoeding verschuldigd gezien het expliciet de bedoeling is om de geïnjecteerde energie te delen en dus niet te verkopen.”*). Zal Fluvius de klant bij zijn registratie voor energiedelen hierover informeren? Het is belangrijk dat de klant hiervan op de hoogte is alvorens die start met energiedelen. Dit lijkt ons een taak in het kader van de rol van facilitator die Fluvius op zich neemt.
- Is het de bedoeling dat het meetregime nog door de klant kan worden gekozen (of moet hij op SMR3 overgaan)?
- Waarom enkel installaties onder 40kVA?
- Mogen kantoorgebouwen ook meedoen (cfr de btw impact)?

VERDERE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN

FEBEG stelt vast dat de timing die de Vlaamse Regering voorziet in zijn ontwerpbesluit ambitieus is. Het is niet duidelijk of de markt deze timing kan realiseren. De volgende fase gaat reeds van start vanaf 1/7/2022 en maakt bijkomend energiedelen tussen toegangspunten met dezelfde titularis en peer-to-peer-verkopen mogelijk, weliswaar nog onder gelijkaardige voorwaarden als fase 1.

Volgens het ontwerpbesluit moet dan vanaf 2023 (fase 3) de allocatie aan de toegangshouders en evenwichtsverantwoordelijken wel per kwartier gebeuren en kan energiedelen en peer-to-peerverkoop voortaan ook tussen deelnemers die een verschillende toegangshouder hebben.

We stellen vast dat Fluvius samen met ORES, RESA en Sibelga van start is gegaan met een brede Market Consultation om toekomstige ontwikkelingen in de markt voor te bereiden. Zo wordt in het vierde kwartaal van 2021 een Product Design Group rond energiedelen opgericht. **FEBEG vraagt meer duidelijkheid over hoe deze werkgroepen zich zullen verhouden tot de openbare consultaties over energiedelen in Vlaanderen die nog georganiseerd zullen worden, alsook het traject binnen het kader van de Market Consultation?** Indien beide voortgaan, stellen we ons de vraag wat dan de verhouding is tussen beide. Hoe zal er daarbij rekening worden gehouden met de regionale verschillen?

Toekomstig model vanaf 2023: Energiedelen met meerdere betrokken toegangshouders noodzaakt een nieuw settlement proces

Fluvius heeft reeds met de stakeholders overleg gepleegd over het toekomstig model vanaf 2023. Daarbij is aangegeven dat het de bedoeling is dat het energiedelen niet tot herverdelingen in de allocatieportfolieresultaten zal leiden, aangezien het decreet (art. 7.2.1., §1, 7^e lid) hierin voorziet. De CMS-allocatie blijft dus op basis van de bruto-meetdata. De betrokken evenwichtsverantwoordelijken krijgen enkel een overzicht van de uitgewisselde energie. Dat heeft tot gevolg dat de leverancier voor twee situaties komt te staan :

- in het geval hij de toegangshouder is van de betrokken toegangspunten ziet de leverancier dat de door hem op het net geleverde en afgenomen energie wordt uitgewisseld tegen de gedeelde energie,
- Bijkomend wordt er energie gedeeld die komt van een andere leveranciers/evenwichtsverantwoordelijke. De leverancier kan dan de zo door zijn klant gedeelde energie niet factureren. De andere leverancier/evenwichtsverantwoordelijke zal hem hiervoor moeten compenseren.

In het eerste geval zijn de mogelijke gevolgen voor de leverancier dezelfde als in fase 1. In het tweede geval zullen de betrokken leveranciers/evenwichts-verantwoordelijken een settlement moeten voorzien. Het bestaande reconciliatieproces kan hiervoor wellicht niet zomaar worden toegepast. Het huidige proces voorziet niet dat hierin volumes voortkomend uit energiedelen en peer-to-peer-verkopen in worden opgenomen.

De randvoorwaarden opgenomen in art. 4.3.65 van het gewijzigde Technisch Reglement zijn mogelijk niet van toepassing omdat de allocatiegegevens niet gewijzigd worden. Daarom kan worden aangenomen dat de partijen die aan energiedelen doen ook geen volumes in de reconciliatie zullen toegewezen krijgen. Een dergelijke wijze van werken zullen de risico's die de energiebedrijven lopen aanzienlijk doen toenemen. Dit aspect dient alleszins nader in detail te worden onderzocht en moet zeker in het marktoverleg grondig behandeld worden.

Ook moet dit bekeken worden in samenspraak met Elia.

Te voorzien in een aparte toegangshouder voor het energiedelen

FEPEG herhaalt haar zienswijze dat de regeling voor energiedelen fundamenteel zou moeten herzien worden. Er ontstaan een aantal kosten verbonden aan energiedelen die op een niet-transparante wijze ten laste dreigen te komen van de andere netgebruikers indien leveranciers ze niet aanrekenen aan de deelnemers.

Dit kan best vermeden worden door een strikte interpretatie van de Europese Richtlijn waarbij de partijen die energie delen ook moeten instaan voor het evenwicht op het net. Daarom pleit FEPEG ervoor dat er een aparte toegangshouder voor het energiedelen moet worden aangeduid.

Wij zijn er van overtuigd dat het energiedelen zich beter zou kunnen ontwikkelen en een groter draagvlak zou worden gecreëerd indien een oplossing wordt gezocht voor de voormelde tekortkomingen.
